

L a t w e e f c h u   A w i s e s .

Nr. 16. Zettortdeend 19tâ April 1845.

J a u n a s   s i n n a s .

• No Birschumuischas. Jaw ilgi buhs, ka meh's jums, mihli lassitaji, ne effam nekahdu sinnu dewuschi no muhsu buhschanas, bet mums ne bija nekahdi preeki jums stahstijami, bet behdas gruh'tibas ween, un tahdas jums teescham schogabb arri ne truhke. Ar behdigahm dohmahm un ar bailibu meh's seemai pretti gahjam, kas jaw agri, Oktobera gallâ, eefahze un lihds schim weenumehr pastahweja. Nu sinnams seema bija labba un pehz kahrtas, arri seemas zelsch lab's un salna ne wissai leela, bet isgahjuschas waffaras neswehtiba mums isnihzinaja wissu seemas preeku. No palihdseja labbi zelti, kad ne bija ne ko west, ne ko pahrdoh't?! Wairak ne kâ pufte no linneem pee laudim palikke appaksch sneega un truhkums eefsch wissahm leetahm jo deenas jo wairojah's. Gan zitteem gabdeem arri schahdi tahdi lauka augli ne bija labbi isdewuschees, bet scho gadd to warram teikt gandrihs no wisseem augleem. No rudseem meh's effam kuhluschi tikkai 1½ graudu, weetahm arri wehl masak, meeschi un ausas bija slikti, grifki pawissam ne raddah's, kartuppeli weetahm ne atdewe fehlu, kahposti un zitti dahrsa stahdini arri ne bija augligi, meddu ne effam ne redsejuschi neds finekkejuschi, jo bittes waffarâ isnihke un taggad, seemas gallâ, retti kahdas wehl dsihwas. Valdees Deewam un muhsu gudreem walbineekeem, ka labba pilna magasihne muhs wehl isglahbe no badda nahwes. Bet ar lohpu barribu mums ne warreja neweens palihdseht, jo arri kungeem un muischahm bija tahds pat's truhkums. Zaur wissu seemu muhsu lohpi bija barrojami wissuwairak ar maisi un tomehr arraja baggatiba, lohpiini, ikdeenas nihzin isnihke, ne weent pee laudim, bet arri muischas. Birschumuischas walsti pee laudim ween lihds 2traî April deenai irr isnihkufchi un nosprahgufchi: 73 sirgi, 483

gohwis un wehrfchi, 148 jauni lohpi, 1346 aitas, 156 zuhkas un 142 kafas. Zik leela gan ta skahde buhs pa wissu Kursemmi? — Muhsu skahdi zeeni pa 6828 sudr. rubt. Daschi turrigi fainneeki pee pehdigas nabbadsibas irr tikkuschi. Un ta ta leelaka nelaime irr, ka behdu laiki irr kahrdinaschanas laiki. Tapehz taggad dsirdam ikdeenas no blehnu darbeem. Lai schelligs Deews jelle atgreesch sawu tehwa waigu arkal pee mums, mums peefschkirdams labbu augligu gaddu. Wehl winna schehlastibas fouli ne redsam, jo rudsu lauki, kur sneegs nokuffis, bahli un pelleki kâ ar plehwi apwilti rahdah's un kas ar jaunu fehlu apsehti melni iskattah's; saknes wehl effoschas dsihwas. Zerrefim un palautimees us Deewu, winsch gan barrihs! Jo (2 Kor. 9, 10) kas to fehlu tam sehjejam sneeds, tas arri maises sneegs ehshanas labbad un wairohs juhfu sehju un liks peeaugt tohs augtus juhfu taisnibas! L.

* * *
No Nerretas. Zehschu jaunus leeldeenasfwehtkus jaw effam pahrlaiduschi, tad tomehr wehl kâ paschâ seemas widdâ dsihwojam. Naktim stipri falst, reisu reisehm stipri putteni rahdah's, wissas mallas ar dsittu sneegu apklahtas, un zelti, ihpaschi pakalnës un shlnizës (gatwäs), tik augsti ar sneegu peedsih'ti, un tahdas dsittas dohbës iskistas, ka tikkai ar mohkahm warr zauri kluht. — Ir zittäs leetäs schis gads behdu pilnës, jo fainneezehm, kam dauds weetäs dahrsi dihti palikka, sawa faine gruh'ti usturrama, mais'e knappa, labbiba dahrga un eenahkschana masa, jo daudseem wehl linai appaksch sneega gult. Ehdeju wairak, ne kâ zitteem gabdeem, jo dauds tahdu apkahrt staiga, kas maises-reezeninu luhdsah's. Aitas arr zittur jaw ruddeni ar bakku-sehrgu isnihka, un retti tikkai mahjas, kur ne buhtu pee tahm skahdi redsejuschi. Ir no

leeleem lohpeem un sirgeem zaur uhdens = fehrqu dasch gabbals pohstâ gabjis un wehl wahrgst, kâ ir no zittahm mallahm dsirdams. — Lai Deems

muhß sçehligi pasarga no leelakas skahdes, un lai mums atlihdina tahß pahrzeestas behdas zaur isdewigu wassaru un rubdeni! . . . . r.

* * *

No Nerretas, 3schâ April. Schinnî seemâ Nerretas mahzitajs pee farwas draudses apmekleschanas tai paschâ isfkaitija:

K u r ?	Dwehseles			Grahmat- neekus		Kas raffa.	Kas rehina.	Bihbeles.	Jaunas Testamentes	Jaunas dseef. gramh.	Wezzas dseef. gramh.	Sprediku- grammataß.	Bihbeles- skafuß.
	wihr.	seew.	kohpâ.	behr- nuß.	kohpâ.								
1) Nerreteeschdß	1391	1543	2934	567	1509	82	27	32	290	586	101	38	25
2) Zlfeeschdß	409	433	842	160	495	60	34	20	122	281	43	42	14
3) Wilkalneeschdß	212	220	432	73	199	11	5	7	47	58	7	3	1
4) Leel-Suffeijeeschdß	215	229	444	70	199	8	3	8	51	73	19	4	3
5) Griggalleeschdß	213	219	432	64	219	10	4	6	54	118	7	2	3
6) Wezz = Wehmeleeschdß	178	183	361	71	171	8	4	6	48	56	11	22	—
7) Ritteeschdß	103	95	198	33	91	2	—	2	19	34	8	4	1
Kursemmê	2721	2922	5643	1038	2883	181	77	81	631	1206	196	115	47
Leischdß	110	112	222	29	95	—	—	4	19	32	18	8	2
Pawiffam	2831	3034	5865	1067	2978	181	77	85	650	1238	214	123	49

Peeminnamß pee Nr. 1. Tee 6 behrni, kas ifgaddus no festera skohlas tohp islaisti, dabbu ifweens no muischas dseefnu = grammatu.

Pee Nr. 2. Wes schahm 842 Luttera tizzibas dwehselehm schê wehl dsihwo 147 Kattoli. — Schê leelaka skohla, wiffi behrni bes makfas tohp mahziti, un tadeht arri wairak rakstih eemahzi-jahß, ne kâ leelâ Nerretas pagastâ, fur dauds wairak lauschu. Wiffi no skohlas islaischami kalpu behrni dabbu no muischas dseefnu = grammatas.

Pee Nr. 5. Par 8 rubleem pehz skohlas likkuma muischâ ifgaddus teem skohlas = behrneem isdalla grammatas, un ihpaschi dseefnu = grammatas, tadeht scho skaitls schê til leelß.

Pee Nr. 6. Zeenigß kungß schê katru no farwahm 20 mahjahm ar weenu dseefnu =, weenu sprediku = grammatu un weenu Jaunu Testamenti apdahwinajis. — Pee Wahzu draudses peederr 294 dwehseles. — Ur preeku lassitum schinnis Uwisßes ir no zittahm mallahm tahdas sinnas par draudsehm.

* * *

Par Bihbeles = beedribahm.

Ir jums, mihleem Kursemmes lautineem, pee lam nu jaw ta mihlestiba us swehteem Deewa raksteem mohstahß, buhß preeks dsirdeht, kâ ruh-pigi muhsu kaimini Widsemme pee swehtu Deewa wahrdu isplattischanas darbojahß. Tur

Nihgas leela Bihbeles = beedriba 1843schâ gaddâ sinnamu darrija, kâ winnai, lam lihß tam laikam 32 paliga = beedribas bijuschas, tai weenâ gaddâ wehl 11 jaunas peederuschahß, un pawiffam nu 43 effoschas. Zittas no tahm irr lohti leelas, jo

pee Wezz=Veebalgas draudses paliga=beedribas peederr	1202	beebri,
= Jaun=Veebalgas	—	— 1589 —
= Trikkahnes	—	— 1378 —
= Walmeres	—	— 2257 —
= Sehrbenes	—	— 2564 —
= Straupes un Raunas=pils kophā	—	— 4189 —

Mums labbi buhs jasteidsahs, ja schinni leetā winnus gribbam panahft.

Ko brandwihns padarra.

Ne fenn Galizies=semnē, kas zirkahrt pee Pohlw=walsts peederreja, un taggad Gestreikeru Keiseram, gabbijahs, kā Wahzu Awises raksta, kristibas, un ta behrnina tehws, kā ir zittur gan wehl dasch darra, sawus kuhmus no rihta labbi ar brandwihnu pameelojis, tohs ar sawu behrninu nu aislaide us basnizu. Bet to wiltigu dshreenu baudijuscheem nu tas wairs ne peetikfe, ko tee jaw bija dabujuschi, firds teem wehl wairaf pehz ta eekahrojahs, un ne peeminnedami wairs, us kahdu fwehtu weetu un darbu tee dewahs, pee ka ifweenam kristigam zilwekam ar ittin ffaidru prahtu janahft, tee gan wehl pee dascha frohga peeturreja, sawu kahrumu dsiffinadami, un tā aiswehlinajuschees dikti eesilluscha galwā un ar straipeledamahm kahjahm pehz beigtas basnizas steidsahs pee pascha altara. Schē krusa=mahte gribbedama to behrninu no ta spilwena isneimt, kurrā winna stipra aufstuma deht to bija eetinnust, to ne atrohn, un nu ar bailigu steigschanu sawu zeltu atpakkal bohdamees to gan zelta=mallā atrohn, bet Deewam schehl jaw nedsihwu, jo tas no ratteem ischtukdams bija faklu nolausees. — Ne, teescham! tee dshreji ne eemantohs Deewa walstibu!

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsts 1c. 1c. 1c., tohp no Wentespils pilskunga teefas zaur scho sinnamu darrihts, ka us Kursemmes Krohna grunts waldischanas teefas pawehleschanu to pee Wentespils pilskunga teefas aprinka peederrigu Krohna semmes gabbalu „Gailē“ pee schihs teefas no 22tra Merz f. g. us 3 gadern, tas irr lihds 22tru Merz 1848, us arrenti isfohlihs, un tas isfohlishanas termins us to 24tu un 26tu April f. g. nolikt,

kurrā deenā arri klastakas sinnas par scho leetu scheit warr dabuht. Wentespillē, tai 30tā Merz 1845. 2
(L. S.) Uffefferes E. v. Mirbach.
(Nr. 1537.) Uktuars Ed. v. Hertel.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsts 1c. 1c. 1c., tohp no Palangas pagasta teefas sinnamu darrihts, ka tahs pee Palangas nowadda peederrigas Krumu Jeschinskā mahjas Joklaudā, Stonzela mahjas Schibbininkā, Keiser Schmuhl un Mikkel Penza mahjas Palangā tai 23schē April f. g. uhrupē pahrdohs; talabb tohp wiffi tee, kam patiktu schihs mahjas pirkt, usaizinati, peeminnetā deenā scheit peeteikttes. Palangas pagasta teefa, tai 15tā Merz 1845. 1
(Nr. 86.) +++ N. Kischis, pagasta wezzakajs.
Neumann, pagasta teefas ffrihweris.

No Ugahles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pee ta nelaika Ugahles fainneeka Janne Danne no Kallitu mahjahm, par kurrā mantu trubkuma deht konkurse spreeska, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 28tu April 1845 pee schihs teefas peeteikttes. Ugahles pagasta teefa, tai 3schē Merz 1845. 1
(L. S.) +++ Mattihs Rumsaln, wezzakajs.
(Nr. 21.) E. Freiberg, pagasta teefas ffrihw.

No Krohna Urumuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta lihdschinniga Krohna Zimmeres fainneeka Simukka Willa Wilsohn buhtu, par kurrā mantu parradu deht konkurse spreeska, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 19tu Mei f. g. pee schihs teefas peeteikttes un peeminnetā terminā fanahft. Krohna Urumuischas pagasta teefa, 21mā Merz 1845. 1
(Nr. 171.) E. Blumberg, pagasta wezzakajs.
Berg, teefas ffrihweris.

No Krohna Urumuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee ta lihdschinniga Pleppesmuishas fainneeka Ventelu Janne Eichwald buhtu, par kurrā mantu parradu deht konkurse spreeska, usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 26tu Mei f. g. pee schihs teefas peeteikttes un

preminnetâ terminâ sanahkt. Krohna Aurumuischas pagasta teefa, 26tâ Merz 1845. 1
(Nr. 185.) E. Blumberg, pagasta wezzakajs. Berg, teefas ftrihweris.

No Iggenes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas buhtu pee teem lihdschinnigeem Iggenesmuischas faimueekeem: Dhru Cernsta Kleinberg, Laipugallu Janna Jakobsohn, Meschawehweru Ulbrika Laukawihrs un Stalku Kristappa Jakobsohn, par kureru mantahm magasihnes- un zittu parradu deht konkurse spreesta, usaizinati, 6 neddelu starpâ, prohti lihds 5tu Mei f. g., pee schihß pagasta teefas peeteiltees, jo pehz schi termina neweenu ar sawahm prassifchanahm ne klaußihß. Iggenes pagasta teefa, 24tâ Merz 1845. 1
(Nr. 23.) ††† August Baumann, pagasta wezzakajs. Wenuszewicz, pagasta teefas ftrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Zennesmuischas faimueeka Zohnia Kraukla no Dinisu-mahjahm, par kureru mantu parradu deht konkurse spreesta, tohp usaizinati, lihds 27tu April f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiltees, jo wehlah neweenu wairs ne klaußihß. Zennesmuischas pagasta teefa, tai 14tâ Merz 1845. 2
(L. S.) ††† Birkbahn, pagasta wezzakajs. (Nr. 11.) L. Uterhuff, pagasta teefas ftrihweris.

Zaur scho tohp sinnamu darrichts, ka to mantu ta nelaika Pleenes muischasfunga Jakob Danischewsky, prohti: fudraba karrotas, gultu=brahnas un dauß zittas leetas, tai 30tâ April 1845 Mafa Brisulmuischâ (pee Disch=Brifules peederriga) pahrdohß. Riddelmuischas pagasta teefa, tai 7tâ April 1845. (Nr. 18.) ††† Kilme Dahwid, pagasta wezzakajs. L. Lehmann, pagasta teefas ftrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Strasdesmuischâ pee Talsenes warr par Jahneem 1845 diwi usbrauga-weetas dabbuht, ka arri mohderefchanu us arrenti. Alhtakas sinnas bohß Strasdesmuischaswaldischana. 2

Tai 7tâ Mei 1845 un tannis deenas pehz tam, preefch pufebeenas no pulksten 10, Alhwesmuischâ (pee Elleijas), kas pee Krohna Seffawas peederr, tai daltera kohrteli uhtrupi turrehs, kur kohka, blekka un warra traulus, weschu, gultu=brahnas, smalkus mahla traulus, glahses, pulkstenus, fudraba leetas, bildes appafsch glahses, maggonu un daschdaschadas zittas istabas leetas, rattus un lammanas, sirgu leetas, ar ihseem wahrdeem wiffu, kas pee labbi eeriktetas nammabuhfchanas peederr, prett flaitamu nandu pahrdohß. 3

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Ribgâ, tanni 9tâ April 1845.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlderis	1	33	I pohds kannepu	1	—
I puhrs rudsu	1	70	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — kweeschu	2	75	I — — siktakas surtes — —	1	80
I — meeschu	1	50	I — tabaka	—	65
I — meeschu = putraimu — —	2	—	I — dselses	—	75
I — ausu	—	90	I — sweesta	3	50
I — kweeschu = miltu	4	—	I muzza filku, preefchu muzza — —	6	25
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	10	I — — wihschnu muzza — —	6	50
I — rupju rudsu = miltu' — —	1	70	I — farkanas fahls	7	—
I — sirnu	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	6	—
I — linnu = sehklas	3	—	I — rupjas baltaß fahls — —	4	25
I — kannepu = sehklas	1	50	I — — smalkas fahls	4	10
I — kimmenu	5	—			

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas=raths U. Weitler.
No. 134.